

Nro. 42.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Kélt Bétsben Novembernek 23-dik napján 1798-ik
éjztendőben.*

Olasz Ország.

Sem Majlandban, sem Módenában, sem más, Cisalpina Respublikához kaptsolt tartományokban nem vólt az új Constitúciónak szerentséje, némelly Gyülekezetekben egészlen, másokban több és kevesebb rélz meg vetette azt. Azon Szabadtságnak és bódogságnak, állortzája, így irnak *Módenából*, moit mar egészlen fel vagyon előttünk fedezettve, és igen égyügyü, 's rövid látasú embernek kellene annak lenni, a' ki az által magát meg szédítetni engedné, a' melly nemtsak minden vallásból szarmazni szokott vigasztalától meg foszt, hanem e' mellett minden ki gondolható erőszaktétel, satztolás, és szabad tettés szerént való nyomorúság ala rekeízt bennüket.

T t

Az *Ankonában* Commandirozó Generalisnak *Monnier* Citojennek *Majlandból* küldetett parancsot szerént, *November 1-ső* napján ostromló állapotba tétetett *Ankona* városa, még pedig kettős feltételből: 1-ször hogy az *Adriaticumi* tengeren felső alá járkaló *Anglus* hajóknak semmi alkalmaságok ne lehessen az oda való kiszállásra. — 2-yszor hogy zabolán lehessen a' városi és falusi békételen lakosokat tartani.

A' *Máltai* szigetről a' következő hir hallatik, hogy az oda való békételen lakosok, múlt *Augustus* végen fel támadván, a' *Valettai*, és azon nevezetes erősségekbe menni kényszerítették az ott lévő *Fr. őrizetet*, a' mellyekből mind a' kikötő helyet, mind a' városba vivő utat lehet ágyukkal érdekleni. Azért is *Valetta* ostromló állapotba helyeztetetett, 's egészlen katona kormány vitettetett oda bé. — *September* közepén 1 *Portugalliai* linea hajó, és 4 *fregat*, néhány *Anglus* fregatokkal egyetemben kezdetek a' *Máltai* szigetek körül vigyázni, és semmiféle eleséget nem engedtek oda bé vinni. Ez az oka, hogy azóltától fogva semmi hirt nem lehet *Máltából* venni. Egy *Raguzai* hajó, a' melly *Máltában* 30 napig mulatott, 's onnan *October 24-ikén Genuába* ment, oda azt a' hirt vitte, hogy sok *Anglus* hájók járkalnak *Málta* körül, semmi eleséget nem engednek oda bé vinni, és hogy a' déli részen lévő kikötő hely által egyvelségek léven a' *Máltai* insurgensekkel, elegendő eleséget, fegyvert, és munitiót küldönek azoknak.

Franciaia Respublika.

A' *Cisalpina* Respublikában történt változásokról, még csak egy szótskával sem emlékeztek a' *Párisi* officiális levelek, a' melly környülállás külömbkülömbféle gyanuságra való alkalmasóságot szolgáltatott, és sokan úgy vélekednek, 's talán nem is ok nélkül, hogy azon váltások a' *Fr. Kormány* szék hire nélkül tétettödenek volna *Brüne* Generális által, azért ő nékie is oda kellett *Majlandot* hagy-

ni, és számot adni a' Fr. Directoriumnak maga éretlen tselekedeteiről. — *Moreau* Fő vezér, mint az Olasz Ország Fr. armadiának fő Inspector, *October* utolsó napján indult ki *Párisból Majlandba*.

Az eddig való Policia-Minister, polgár *Lecarlier*, mint az A. Belgiumi Olftályoknak le tsendsttetésekre ki nevezetett Commissárius, *Brüsszelbe* küldetett, 's helyette polgár *Düval* tétetődött Policia minifterré. — Az Irlandiában fogságba esett, de tilzti parolájára haza botsátatott *Humbert* Generalis, polgár *Sullivan* segédjével egyetemben, *November* 1-ső napján érkezett meg *Párisba*. — Az *Abukiri* véres tsatában *Nelson* Admirális által el fogattatott Fr. hajóseregbeli tilztek közzül is sokan haza botsátattak honnyaikba. — Azon ütközetben jelenvölt *Villeneuve* Fr. Contre-Admirális, a' ki a' *Tell Wilhelm* nevű hadakozó hajóval azon ütközetből el szökvén, magát *Máltaba* vont, igen sok szemre való hányásokat szenved a' miatt, és egynek ő neki tulajdonitatik azon ütközetnek szerentsétlen ki menetele.

A' külső dolgokra ügyelő Fr. minifternak azon jelentésére, hogy az egyesült Anglus és Orosz hadakozó és kápszai hajókon sok idegen nemzetbeli matrozok, az az, hajós legények is szolgálnak, azt végzette a' Directorium *October* 31-ikén, hogy minden matroz, a' ki a' Francia Republikával vagy szövetséges, vagy neutrális nemzetből való, és még is az egyesült Anglus és Orosz hadakozó hajókon szolgál, hogyha Fr. rabságba esik, mint tengeri haramja úgy fog szemléltetni, és meg is büntettetni, még az a' mentsége sem használván nékie, hogy ő fenyegetődzés és erőszak által kenfzeritetett azon szolgálatra; a' melly végzéséről a' Fr. Directoriumnak, valamint a *Batáviai*, *Liguriái*, *Római*, és *Cisalpinai* Republikák, úgy több, Fr. nemzettel szövetséges és neutrális Hatalmaságok is tudositattak.

A' Fényes Portának azon Manifestumjára, melly által had izentetett a' Francia Nemzet el-

len, egy fél officiális felelet adattatott ki *Párisban*, mellyben azt igyekeznek meg mutatni, hogy mind a' *Máltai* sziget, mind az Egyiptom ellen küldetett hadi expeditió hírével esett a' Zultánnak és a' Divánnak, egyfzersmind keménnyen ki kell a' Török Ministerium ellen, hogy az Anglus mammon és Orosz igiretek által magát meg engedte vakittatni. — Azomban, még most is *Párisban* mulat a' Török követ, mindenütt szabadon jár és kél, senki nintsen bántódására, ellenben a' *Konstánczinápolyba* rendeltetett Fr. követ *Deschorches* polgár, még ekkorig sem indult ki *Párisból*.

Az *Ehrenbreitsteini* erőtséget blokirozó, avagy zárva tartó *Thüreau* Generalis helyére, *d'Allemagne* Generált küldötte a' Directorium, A' Generalisok és Stabalis tisztek között is sok változásokat tett, és siettséggel a' Francia ármadiákhoz küldötte őket.

Az A. Belgiumban támadt veszedelmes insurrectióról való kérdéseire az 500-ak Tanatsának, ekként felelt a' Directorium *October 30-ikán*: „Ez a' fel támadás, *ugymond*, nagy mértékben kezdete magát mutatni, a' mellyet nem a' mostanában parantsoltatott katonai Conscriptio, hanem más titkos környülállások okoztanak, 's egészlen a' fanatismusnak, és Anglia fortélyainak lehet tulajdonítani. A' leg főbb insurgensek papokból, szerzetesekből, tsapongó emberekből, és idegenekből állanak. Hanem már a' Directorium is meg tette ezen támadásnak meg fojtására való hathatos rendelkezet, a' mellyeknek, a' mint reményli, tökéletes következesi fognak lenni; de azért tsak ugyan nem felelhet, hogy ujjabb támadás ki ne üsse magát, hanemha elegendő titkos fundus fog rendelteni, a' mellynek segítsége által minden titkos mesterségeket és fortélyofságokat ki tanulhat. E' végre 1 millió 500000 *livert* kívánt adattatni, melly summat az 500 Tanatsa is meg igirt.

A' *Niederlandiai*, avagy A. *Belgiumi* támadásokat ekként felük le a' 6-ik *Novemberi Brüsszeli* kö-

zönséges levelek: „Egynéhány colonnék a' republikánusi seregek közül több pontokon meg támadták az insurgenseket, kiváltképen az *Audenardi*, *Minoveni*, *Gramonti*, 's több környékeken, és mindenütt övék a' győzedelem, a' kik 400 insurgenseket öszve kontzoltak, és sokakat rabságra éjtettek. — *Courtrai* és *Ypern* környékén is sok tsatak történtek, és mindenikben az insurgensek verettettek meg. — *November 4. és 5-ik* napjain az *Antverpiai* tsatornál, *Wilvorde*, *Boom*, és *Willebrouk* környékein is öszve tsaptak a' republikánusi truppok az insurgensekkel. Ezek olly vakmerőséggel vedelmezték magokat, hogy a' *Capelle aux Bois* nevü falunak egy része meg gyulladt, *Willebrouk* pedig egészlen le égett. — Mind két részről nagy nak kellett a' vezteségnek lenni. — Tegnap dél után, ujobban 300 ember ment itten kereftül ágyukkal; sok sebbe és fogságba estek hozattattak ide bé. *Lierre* kis város négyfzer vétetődött el az insurgensektől, de a' kik mindannyifzor vissza nyerték, és el foglalták azt. Most ismét a' republikánusok hatalmokban vagyon, ellenben a' dombokra vonták, 's azokon bé is sántzolták magokat az insurgensek.

November 7-ikén ismét így irnak *Brüsszelből*: A' tegnap *Willebroukba* küldetett truppok, ma délbén vissza jöttek onnan nagy fáradtan. Minémü következése lett légyen oda lett meneteleknek nem tudatik, mindazáltal úgy lehet gondolkozni, hogy *Blaswek*, s több szomizéd helységek sok kárt váltottak, azon házaknak nagy részét, a' mellyekben az insurgensek magokat bé sántzolták, a' tűz meg emélesztette. Több tegnap, és tegnap előtt történt tsatákban, dühösséggel határos vakmerőséggel verkedtek. Ugy hallatik, hogy *Waes-Landean* (*Vasiában* Flandriának *Scaldis* bal partyán fekvő kis tartományban) is meg támadtattak, és *Sus-de-Gandból* (a' Gandavi várból) *Hulfból*, *Axelből*, és az egész *Cudfandi* izigetből ki üzetettek az insurgensek.

Bonnard Fr. Generális, egy amnestialis hirdetményt tétetett közönségesé, mellyben a' fegyvert le tévőknek óltalom és bátorság, azoknak pedig, a' kik továbbra is meg maradnak pártosságokban, el kerülhetetlen halál ígertetik. — *Collaud* divisionalis Generális az egész *Dylei* osztalety ostromló állapotba rekesztette, és *Nov. 6-ikán* a' *Brüsszeli* katoná Commandó alá vetette. Azóltától fogva sok gyanús személyek el fogattattak ottan.

Franciaországban, sőt *Párisban* magában is újabb nyughatatlanságok tapasztaltatnak, és naponként mind jobban jobban nevedik a' *Directorium* ellenségeinek száma, melly ellen keservesen panaszkodnak a' ministeriális levelek. Minden nap újabb újabb zenebonára ingerlő irások ragasztatnak a' közönséges utzák falaira; a' mellyek által már is nagy békételenség gerjesztetett a' külső városok, nevezetesen a' *Sz. Antal*; és *Marceau* külső városok lakosaiban, a' mellyek minden revolutziók alkalmatosságával a' fő játékot szokták játszani. Már is észre venni kezdik azt a' lakosok, hogy a' Respublikának eddig fegyverrel keresett tartományai tsak szembekötő játékok; hogy sok véren és pénzen vétetődtek meg azok, és hogy azoknak védelmezések, és meg tartatások ennek utánna még többre fog kerülni: hogy a' közönséges kintstár ki fogyott, és hogy annak meg töltésére újabb adókat kell a' népre vetni. Illyetén rendbeliek a' *Nov. 1-ső* napján ablakokra, ajtókra s több efélekre vettetett adók.

Azt is gyakorta hányták már a' *Directorium* szemére; hogy tsak azért küldötte volna *Bonaparte* fő vezért *Egyiptomba*, hogy egy olly derék embertől, kinek talentomaitól és nagy hirétől félt, meg menekedhesen. Ezen vádakra ekként felelt egy *Párisi* ministeriális ujság levél: El lehetne e' *ugymond*, azt hinni, hogy a' Directorok közül egyik, a' ki a' maga egyetlen egy fiát, mint Adjutánt küldötte el *Bonaparte* fő vezérrel, attól meg menekedni akart volna. (Ez a' Director volt: *Reubel*)

Ambar, így szól továbbá azon *ministerialis* levél, minden társasagtól el vonta légyen is magát *Bonaparte* Tulonba lett utolsó el menetele előtt, és szüntelen útra való készületjeiben foglalatoskodott légyen is: még is mindazáltal néhány órát engedett ö kedves barátjainak. — Jól tudják ezek mindnyaján, és bizonyoságot is tehetnek arról, mennyire ragaszkodott légyen ö azon fontos de veszedelmes expedícióhoz. Valahányszor arról beszélt, mindenkor tüzben volt, minden ellen vetésekre forró buzgosággal felelt, minden nehézséget el háritott, a' mellyek által elegendőképen ki nyilatkoztatta, hogy ö nékie, igen nagy kedve volt azon expedícióra. A' Fr. követen Bécsben történt dolgok után, valósággal el nem akarta bocsátani *Bonaparte* vezért a' Directorium, és egyedül sok kérései után, adott nekie engedelmet az el utazásra.,

Az 500 Tanácsának 7-ik *Novemberi* gyűlése sok perpatvarral volt öszve köttetve, azon decretum miatt, melly szerént azoknak jószágaik eránt, a' kik számkivetésnek helyeiket el hagyván, magokat azon büntetés alól ki vonták, való kótyavetyéltetésről hozattatott. — Ezen velek való bánást Constitutio ellen valónak, igasságtalannak, kegyetlennek, 's ollyannak nevezte *Rouchon* a' minemüt sem *Néro*, sem *Heliogabalus*, sem a' leg vadabb nemzetek nem miveltek. Héjjában kiáltoztak mások ellene, héjjában neveztek ötet Rojalistának, és ollyannak, a' ki *Pishegrü*, *Rovere* 's mások nyomdokaikat akarja követni; héjjában fenyegették ötet az Abteyi tömlöcz házba való küldetetéssel: *Rouchon* mindenkor egy angon beszélt, 's a' többek közt így szólott: A' 18-ik *Fructidori* (4-ik *Septemberi*) nemzeti képviselőket, nem mint bünösöket, hanem mint ollyat küldöttetek számkivetésbe, a' kiket veszedelmes embereknek lenni tartottatok, tsak az a' Társaság szemei előtt bünös, a' ki törvényesen ítétetik meg. E' miatt még inkább több láрма volt a' gyűlésben végtére sem *Rouchon*, sem az ötet tsendesítők semmit nem tehettek, a' voksoknak

többsége mellett tsak ugyan meg állittatott a' fenn említett decretum.

Nagy Britannia.

A' *Nelson* Admirális Tuloni flottán vett emlékezetes győzedelmének meg halálására, közönséges innep rendeltetett 29-ik *Novemberre*. Az ez eránt ki hirdettetett hivatalbeli parantsolatban, a' többek közt illetően kifejezések olvastatnak: „A' Fels. Király, *ügymond*, el kerülhetetlenül kötelésnek tartya magát, a' mindenható gondviselesének azon különös próbaiért, a' mellyeket ezen Ország eránt már sok izben ki nyilatkoztatott, nevezetesen azon áldásaiért, a' mellyeket az utolsó igen emlékezetes tsatában, egy távolylévő tengerben, a' királyi fegyverekkel közlött, és hogy a' külső meg támadástól, 's belső revolutiótól meg mentette a' Király Statussait hálakat adni az Istennek. „

Nem régiben egy fényes bál adatott *Ipswichben*, a' *Suffolki* Grófság fő városában és kikötő helyében azon győzedelemnek tiszteletére, mellyre *Nelson* Admirális felesége, és öreg atya is hivatalosok lévén, a' midőn abban meg jelentenek volna, *Hughes Richard* és *Reeve* Admirálisok fogattat tak őket el, és vitettek bé a' tántzoló Szálának nevezetesebb helyére. Hasonló tisztelet mutattatott a' *Nelson* hajós kapitánnya *Berry* testver hugjának. — Egy *Chiswickben* tartatott hasonló vendégségbe és multságba, kélfakartva egy fél kezü nemes ember hivattatott meg, hogy abban ő viselné a' fél kezü *Nelson* Admirális képét.

Irlandiában még mostan is szánakozásra méltó állapotban vagynak a' *Wexfordi*, és *Wiklowi* Grófságok. — A' rebelliseknek egy része a' hires *Holt* vezérlése alatt, még ekkorig sem tette le a' fegyvert, és nem régiben is egynéhány ágyút foglalt el. Ezen vakmerő rebelliseknek szabad mezőre való ki vitetésekre, és el fogyattatásokra, fel akarják a' *Killoughani* érdöt égetni. — Egy más pártos résznek *Haket* nevü vezérje szerentséssen el fogattatott.

— A' *Bantry* környékről, holott semmi támadástól többé félni nem lehet, 60 ágyúnál több vitettetett vissza *Dublinba*.

Az *Irlándiának* Nagy Britanniával leendő öszve kaptoltatásáról támadott hirt, magok a' *Dublini* officiális levelek is meg czáfollják. — Lord *Cornwallis* Irlándiai Vice Királynak rebellesekkel való gyenge bánását, még most sem szüntek meg az úgy nevezett *Orange-Klubbeliék* ótsárlani, és egy *Kingsborough* nevű Lord az az ellen való bozfszuságából tette le egy *Irlándiai* regementnek comandóját.

A' napkeleti Indiára kereskedő Londoni Társaságnak *Aleppóban*, Syriának fő városában lévő *Agense*, azt írta egy 17-ik *Septemberi* levelében *Bónaparte* fő vezérről, hogy ő *Nagy-Kajróban* Egyiptomnak Francia lábra való allításában foglalatostodik, és hogy két Zsidót 's egy *Coptus* kerefstényt, a' kik mind hárman nagy tekintetben tartatnak, tett a' Kormányfzéknek fejeivé, 's ő általok sokat véghez vitt a' maga czellyára. E' mellett azt is írja, hogy az *Alexandria* és *Rosette* közt való égyefséget kétféle vágták ugyan az Arabsok, de hogy ismét vissza állítani igyekezik azt *Bónaparte*.

Woolwichból 12 szekér ártilleria és munitzio vitetett a' *Portsmouthi* kikötő helybe, a' mellyek ottan a' *Tigris* nevű hajóra rakattatván a' Marokkói Császárnak küldettetnek ajándékba a' *Londoni* udvar nevében.

Elegyes Dolgok.

B: *Mack*, Cs. K. F. M. Lajtinántot, a' Nápolyi ármádiának Generál Kapitányává tette a' Nápolyi Fels. Király. Ez az igen derék, és a' tactikában nagyon jártos keltes hadi vezér nagyon magasztallya a' Nápolyi ármádiát, mind Izámára, mind hadi fenytékjére, mind fegyverben való gyakoroltatására nézve. — Néhány Olasz Országi levelek azt hirdetik, hogy a' Római Respublikának egy nagy hegyét el foglalták a' Nápolyi seregek. — —

Trjesből írják, hogy a' *Máltai* vitézi Rendnek nagy Mesteret *B. Hompecht* vissza hívták volna a' *Máltai* lakosok, és hogy nemtsak a' nékie való tökéletes engedelmségre, hanem a' még ott lévő *Francziáknak* kiirtására is kötelezték volna magokat. — A' *St. Elmói* erős várban eddig zárva tartatott *Status* rabokat, a' *Nápoly* városához nem messze, a' tenger közt egy magas közsziklán lévő kastélyba küldötte a' *Kormányzók*. — Ezeken kívül több személyek is el fogattattak *Nápoly* Országban politiká bal vélekedéseikért, nevezetesen egy világi böltsességet nagyon kedvellő, 's magát abban gyakorló affzony személyt. — A' *Mogunczia* várat szorgalmatossan erősítik a' *Francziák*. — Sok *Anglus*, és *Orosz* hajók mutogattyák magokat az *Adriaticumi* tengerben, és egészlen kétfelé szakasztották a' *Francziáknak Ankonai* és *Corzyrai* kikötőhelyek közt való egyérségeket. — Míathogy *Ankonában* is titkos béketelenség tapasztaltatik a' nép közt, és a' régi alkotmánynak barátjai olly mozgásokat kezdenek tenni, a' mellyekből nyilván észre lehet venni igyekezetjeket, ezt a' váraft is ostromló állapotba helyhezttette az ott lévő *Franczia* *Commendáns*. — — — *Bonnonidn* keréztül sok *Franczia* gyalogság és lovalság takarodik *Nápoly* Ország határjai felé. — *Brüsszelben* a' toronyokban még eddig meg hagyatott harangok is lefedettettek. — A' *Berlinben* nem régiben meg hólt *Török* követet, a' ki születésére nézve *Kandiai* szigetbeli volt, igen értékes és magát kedveltető embernek festették le az onnan jött levelek. — Egy *Német* Orzági résidentonális városban azt tudakozza nem régiben egy okos és szép dáma a' *Török* követől: Mi az oka, úgy mond, hogy *Mahomet* Prófeta a' sok feleségüséget a' *Muzulmanoknak* meg engedte? Mivel, felele a' követ, sok *Török* affzonyban sem találatik annyi sok szép virtus, mint a' te személyedben. — A' *Párisban* lévő *Török* követ jelen lé ében tsudálkozván azon egy szép dáma, hogy a' *Muzulmanok*nak több feleséget is meg on-

gedett a' Kórán, így szólott a' követ: Igaz dolog ugyan az, hogy a' mi vállásunk nekünk több feleségeket enged, de még is tsak egyet szoktak az okos férfiak venni. — A' Romában commandirozó Fr. Generál, polgár *Macdonald*, minthogy azon Republikának több helységeiben pártos mozgások mutogattyák magokat, olly hirdetményt tétetett közönségsé, mellyben minden külömbség nélkül halálal fenyegettetnek, a' közönséges tsendefségnek meg háborítói. — Azokat az A. Belgiumi insurgeneket, a' kiket a' Franczia truppok el-foghatnak, nem egyenként, nem is apró fegyverből, hanem egy rakásra körözve, és Kártáts golyóbisokkal lövöldözik agyon. — Azoknak az *Untervaldi* özvegyeknek és árváknak számokra, a' kiknek férjeik és atyaik a' Fr. truppokkal való ütközetben minap elhullottanak, szép summa pénzt gyűjtöttek öszve a' Helvétusok. — *B. Hompesch* a' Máltai vitézi Rendnek volt nagy meffere, solenniter proteftalt azon szigetnek Francziák által lett el foglaltatása ellen, és az ellen is, hogy ő nékie nagy summa pénz, és a' Német Birodalomban egy herczegség igirtetett volna. — Róma városában nagy szükség és nyomorúság uralkodik, semmi alkalmatosságok nem lévén a' lakosoknak élelmek keresésében. — *Moguncziában* 17 Generálisok gyüllötenek *Jourdán* fő vezérhez, a' kik közt, *Bernadotte*, *Ernozif*, *Mafsena*, *Lefevre*, *Ferihó*, *Klein*, 's' a' t. voltak a' nevezetesebbek. — Az *Ehrenbreitsteini* várnak vitez *Commandánsa* *Oberster Fabry* meg izente az azon erőiséget zárvarató Fr. sereg *Commendansának*, hogy mivel ő semmi húst nem enged a' várban lévő beteg katonáknak vitetni, ő sem enged szabadon való hajókázást a' Rénus vizen. — A' *Graubündeni* hadi népet egy *Pellizari* nevü derek hadi tizt commandirozza, a' ki ennekelőtte való időben a' Hollandiai Republika hadi szolgálatjában volt Helvétus regementnel szolgált.

Magyar Ország.

Az eddig volt Vice-Palatinusnak; Titt. Berzeviczei *Berzeviczy András* Cs. K. Tanácsos Úrnak Septemviralis Tábla Afsefsorságra lett emeltetése után, Fels. *Jósef* Kir. Fő herczeg, és Magy. Országgi Nádor-Ispan, az ötöt törvényesen illető jús mellett, Tek. *Pesth* Vármegyének igen érdemes első All-Ispánját, Tek. Nagy Szigethi *Szily Jósef* Cs. K. Tanácsos Urat méltoztatott Vice-Palatinusságra emelni. —

Somogy Vármegyéből Novemb. 13-ikán. Nagy meltoságú Gróf *Batthyán Tódor* Ő Excellentiája, le jöven *Siklói* uradalmába, és itt *Siklói* várában egynehány hetekig mulatván, minémű kegyességgel viseltetett légyen sok hiv jobbagyai eránt, lehetetlen el halgatnom.

Az itt lévő selyem fábrikat által vévén Ő Excellentiája a' Tek. N. Vármegyétől, azonnal ezen fábrikanak szép tapasztalásokkal biró, 's magát mindenekhez okófsan alkalmaztatni tudó Gondviselőjét, Titt. *Pecz Ferencz* Urat magához hivatta, 's parantsolta, hogy azokat az aszony személyeket és hajadonokat, a' kik a' selyem bogarak nevelésében magokat szorgalmatóságok által, mások felett meg különböztették, mind a' városból, mind a' falukról hivatná Ő Excellentiája eleibe, melly meg lévén egy vasárnapon, 40 személyeknek szorgalmatóságokat jutalmaztatta meg reklinek (magyarúl zobonnak) való krediturral, tafotával, szép selyem pántlikákkal, és a' kiknek ezekből nem jutott, koronás tallérokkal.

A' jutalmak a' *Siklói* vár fokán, számos úri személyek jelenlétekben osztattak ki; még pedig úgy, hogy a' jutalmat vévő személy, az asztálra kirakatott selyem materiákból ollyat választhatott magának, a' minémű nékie leg inkább tettett, a' választáft dobszó, és trombita 's mazsár ágyuk harsogása követték, és ezen paráda mind a' 40. személynek külön külön tétetodott meg, esle komédia

és bál volt, mellyben különös érzékenységgel viseltetett ő Excellentiája a' tánczoló jobbágy leánykák eránt, gyakran ekként serkengetvén őket: *Notsak vigan kedves leányim, esztendő mulván, ha élek, és ti is szorgalmatosak lesztek a' selyem bogár nevelésében, nagyobb jutalmakat fogok közöttetek ki osztani.*

A' következett Vasárnapon is hasonló vendégség és jutalom adattatott ezen 40. személyeknek, ezen külömbséggel, hogy ekkor a' Tek. N. Vármegye osztogatott nékiek jutalmakat, hanem ekkor is Ő Excellentiája tartott vendégséget.

Nemtsak ezeket, hanem rajtok kívül, más rend- és karbeli embereket is, a' kik tudniillik vagy a' mezei gazdaságban, vagy a' méhek tartásában serényeknek lenni tapasztaltattak, meg jutalmaztatott Ő Excellentiája, a' papoknak mezei gazdaságot tanító könyveket ajándékozott, hogy azokból ne tsak magok tanuljanak, hanem halgatóikat is oktassák. Hogy rövideden meg írjám, annyi próbáit adta ezen nagy méltóság itten maga virtusainak, jótéteményeinek, és szegényekhez való alamsználkodásának, hogyha azokat summásan elő adni akar-nám is, még is könnyen bé tölthetnék egy árkus papiroft.

E' folyó hólnapnak 10-ikén, esteli 8. órakor, nállunk kemény égi dörgések hallattak, és sok vilámások láttattak.

Bizonyos *Vármegyéből Mindszent-Havának 18 ik napján.* Minémű szomorú következései lehetnek néhánykor, a' meg alkudt dolgoktserbe hagyásának, kivált a' házasság dolgában, ki tettik a' következő szomorú példából. Egy bizonyos leányzót egy házassulandó legény meg kéretvén, vele meg mátkásodott, és a' vele való öfzve kelésnek idejét is meg határozta, a' melly idő alatt minden lakadalmi készületeket meg tétetett a' hajadon. Miért, 's miért nem, a' férfiú sem a' még határozott időre, sem az után meg nem jelent el jegyzett mátkájánál, mellyen való busúltában, és szégyenletében, a' ha-

jádon mind elméjében meg háborodott, mind fze-
mei világát el vesztette, 's ilyenképen áldozatjává
lön az ifjú hitetlenségének.

Olly rettenő szél nyargalt el mostanában kö-
rülöttünk, hogy sok erdőkön tetemes kárt okozott,
és ezen köz példabeszédet: *a' vén fából soha sem
lehet guzst tekerni*, egészen meg hamisította, mivel
a' Sályi határban egy vén és meg élemedett valag
fát valóságos guzsá tekert.

Debreczenben ez idén is sok szerentsétlenség
tapasztaltatik, mert már néhány időtől fogva újob-
ban gonosz mesterségeknek gyakorlásához fogtak
a' gyujtogatók, mellynek szomorú példáját mutog-
gattyák, *a' város északi részén* lévő két sor házak-
nak hamuból fel állangó repedezett falai. Csak
ott mostan jelenlétemben is két ház fedelébe dug-
tak tüzes kanóczot, egyikben, melly szállásomtól
4-ik ház volt, szerentséssén maga meg találta *a'*
házi gazda *a' kanóczot*, *a' másik* pedig lángot ve-
tett, de mindjárt el is óltatott.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Hiradás.

Melly által *a' Labatlányi földes Uraság* részéről,
kinek kinek tudtára adatik, hogy *a' Piszkei Vendég-
fogadó*, Tek. N. *Komárom* Vármezyében, *a' Bécsből*
Budára vezető Posta úton, *a' Nefzméli és Nyerges-
Ujfalusi* posta Statioók között, *a' jövő 1799-ik esz-
tendőnek* 24-ik Aprilis napjától fogva, hat egymás
után következő esztendőkre, ugyan azon esztendő-
nek 5-ik Januariusi napján; kótyavetye által, *a'*
többet igirendőnek, árendába fog botsáttatni. —
Vagynak ezen most egészen meg ujitott, és Duna
rév mellett fekvő épületben; *a' Vendég-fogadónak*
szükséges egyéb alkalmatosságain felül, hat külö-
nös Vendég szobák, elegendő szin, és istállók —
A' kiknek tehát azt árendában ki venni kedvek
vólna, az említett napon, reggeli 10. órára, ezen
Hiradás által *Piszkére* meg hivattatnak. Egyéb ezen
Vendég fogadó árendalásáról való körülálláso-

kat meg lehet tudni *Esztergomban*, Titt. Póka-Teleki *Kondé József Benedek* Urtól, a' ki a' többi birtokos Urak részéről is, a' ki árendálástá meg hatalmazva lévén, szívesen fog azokkal, kik ez eránt ötét meg kereséndik, azonban is a' ki-árendáltatásnak egyéb czikkelyeiről értekezni. — *Költ. Karván October 25-ik napján, 1798-ik esztendőben.*

* * *

*Néhai Mélt. Iffjabb Gróf Széki Teleki Domokos Urfi hajdan Felsőges Urunk Arany Tetsős Híre, és az Erdélyi Mélt. Királyi Tábla Számgel-
lő Együtt-ülője böl. dog emlékezetének tisztelg. ére írta
Sipos Pál.*

Gyászos hír repült ki bal jelek' sz' rnyain,
Hallattattya szavát várasink tornyain.

Tsak-hír? vagy, a' mitől félek, lehetöbbé,
'S Iffjabb Gróf *Teleki Domokos* nints többé?

Ah nints! mit is késél, hajódiárbotzfájd

Süjjeznek, hányd el drága portkáid

Nagy reméhségidet. Oh nem így intézett

Gondolatink! tehát gyászra gyásztt tetézett

A' Fatum, 's e' vólt még gyözedelme hijja,

Hogy már a' menedék heljeket is vijja?

De ki szólhat ellent, és szembe ki kelhet?

A' Fatum az, a' ki győzött; ki pérelhet?

Ő vetette reá éltünkre araszszát,

Ő mérte ki annak mind szélit, mind hoszszát,

Az ő láthatatlan beljégit mi hozzuk

Világra, 's mindenütt magunkal hordozzuk.

De nem emberektől olvasható jegy ez,

Mi számvetésinkel azért nem is egygyez.

Bámuljunk e' tehát, 's békételenkedjünk,

Vagy inkább ezen értz törvénynek engedjünk?

Avagy, mondhatnóké, minket még tsaltanak.

Holott, hanem is itt, amott ki nyíltanak

A' mi reménységünk, hová minket vonván

Az idők, 's pertzenkint sietve rohanván

Útba vagyunk: mert azt ki hozná kétségbe,
 Hogy egy pont mérsékli 's tartya egyességbe
 A' két nagy világot. Így vesztvén se vesztünk
 Semmit el, e' pontra ha szemet függesztünk.
 E' pontra, mely hozzá egy arányuságba
 A' mi rendetlenség lattzik e' világba.
 Boldog Árnyék! Ő már ezen is túl haladt,
 A' napot és hódat nézi lába alatt.
 Eddig tartozott vólt e' földi honnyához
 Altal költözött már boldogult Annyához,
 Váratlan ofztozás mely rendet itt bontatt,
 De a' közbe-vetés tsak egy szempillantat.
 Mert ugy néz ő mint egy tavaszi virágra
 Ezen enyészetre siető világra;
 Vajha tsak egy sugár eshetnék szemünkre,
 Melyen ő le-tekint alaton földünkre.
 Emberi Képzésink óh mint el tűnnének,
 Zokogó panaszink óh mint meg szünnének.
 De feljül vagyon ez a' halandó sorson,
 Ő tul, és m. annét állván a' koporson.
 Hiszünk, 's cértjük ezt mi, de tsak fele részünk
 Láttya, más felünkkel részt ebbe nem vészünk;
 'S kivált, a' mi minket hathatóságban illet,
 Az Érzés nem segít az Okosság mellett,
 'S nem jut az igazság tisztán értelmünkre,
 Mig ez öt nyilason szürődik lelkünkre.
 Azért tsak oda kell térni vissza nekünk,
 Elő vévén újra féleles mértékünk,
 Hogy ötet sajnáljuk, mint kit el vesztettünk,
 Nem mint kit tsak innen által ereztettünk.
 Kerefsük nyomdokin, kiket köztünk hagyott
 E' Nemes utazó; de nem találjuk ott.
 Nyomozzuk a' Magyar Hazán kívül, benn is,
 Meg tekintjük törvény ülő Székébens is;
 Tudós Társai közt nézzük és vizsgáljuk;
 De mind — mind tsak az ő hijjával találjuk.

A' múlt postán költ Magy. Kurirnak utolsó lap-
 ján, az első sorban *Jósef* helyett *Sámuel* kell olvasni.

D. D. S.